

MOĞOLİSTAN ÜLKE PROFİLİ

**T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü**

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	3
2. GENEL EKONOMİK DURUM.....	6
3. DIŞ TİCARET.....	7
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR.....	10
5. TÜRKİYE ile TİCARET	11
EKLER:	13

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Moğolistan
Yönetim Şekli	Parlamerter Demokrasi
Resmi Dili	Moğolca
Yüzölçümü	1 564 116 km ²
Nüfus	3,4 milyon
Başkent	Ulanbator
Başlıca Şehirleri	Ulanbator, Erdenet, Darhan, Çoybalsan
Dini Yapı	Budizm, İslam, Şamanizm, Hristiyanlık
Cumhurbaşkanı	Khaltmaa Battulga
Para Birimi	Moğolistan Tugriki-MNT

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar

Birleşmiş Milletler (BM), BM Bilim, Eğitim ve Kültür Kurumu (UNESCO), BM Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), G-77, Dünya Ticaret Örgütü (WTO), Dünya Sağlık Örgütü (WHO), Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı (CICA), Demokrasiler Topluluğu (CD), Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD), Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu (IAEA), Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası (IBRD), Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü (ICAO), Uluslararası Para Fonu (IMF), Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO), Uluslararası Göç Örgütü (IOM), Doğu Asya ve Latin Amerika İşbirliği Forumu (FEALAC), Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (İşbirliği Ortağı olarak), Şanghay İşbirliği Örgütü (Gözlemci olarak)

Coğrafi Konum

Moğolistan, güneyde Çin Halk Cumhuriyeti ile 4 673 km, kuzeyde Rusya Federasyonu ile 3 485 km kara sınırı olan, denize kıyısı bulunmayan Kuzey-Doğu Asya'da yer alan bir ülkedir. Deniz seviyesinden ortalama 1 580 metre yükseklikte bulunmaktadır. Kuzey orta Moğolistan'da yer alan başkent Ulanbator, Tuul Nehri üzerindeki bir vadide yaklaşık 1 310 metre yükseklikte yer almaktadır. Moğolistan'ın toplam yüzölçümü 1 564 116 km²'dir.

Siyasi ve İdari Yapı

Moğolistan, tek partili siyasi sistem ile planlı ekonomi düzenini Soğuk Savaş sonrası dönemde terk etmiş, son 30 yılda demokratikleşme ve serbest pazar ekonomisine geçiş yönünde önemli atılımlar gerçekleştirmiştir.

Moğolistan, 21 eyalet (Aymag) ve başkent Ulanbator'dan oluşan merkezi bir yapıya sahiptir. Aymag'lar Sum'lara (ilçe), Sum'lar Bag'lara ve Ulanbator ise belediyelere, belediyelerde Khoroo'lara (mahalle) ayrılmıştır. Parlamerter demokrasinin benimsendiği ülkede seçimler 4 senede bir yapılmaktadır. Moğolistan Parlamentosu (Ikh Khural, Devlet Büyük Meclisi), 76 üyeli tek bir kamaradan oluşmaktadır. Parlamento, başkan adayını belirleme hakkına sahiptir. Başkanın iki yardımcısı mevcuttur.

Cumhurbaşkanı da Anayasaya göre halkın oyuyla dört yılda bir doğrudan seçilmektedir. Hükümetin başı başbakandır. Kabine, başbakan tarafından Cumhurbaşkanı ile danışarak belirlenir ve Meclis tarafından tüm bakanlar tek tek onaylanır. Cumhurbaşkanı'nın, Parlatentonun gösterdiği başbakan adaylarını reddetme ve Parlatentonun kabul ettiği yasaları geri çevirme yetkisi vardır. Parlamento üçte iki çoğunluk sağlayarak ikinci kez aynı yasayı benimserse, Cumhurbaşkanı söz konusu yasayı onaylamak durumundadır.

Moğolistan, sadece iki ülke ile sınırı bulunan (Rusya Federasyonu ve Çin Halk Cumhuriyeti), denize çıkışı olmayan bir ülkedir. Bu çerçevede, yürüttüğü "üçüncü komşu" politikası çerçevesinde, diğer ülkelerle ilişkilerini mümkün olduğunca geniş bir yelpazede geliştirmeyi amaçlamaktadır. Moğolistan, bahse konu politika bağlamında BM, NATO ve AGİT gibi uluslararası kuruluşlarla ilişkilerine de önem atfetmektedir. Ayrıca, Türkiye, Moğolistan'ın "üçüncü komşu" ülke olarak kabul ettiği 8 ülke arasında yer almaktadır.

Diğer taraftan, nükleer silahlardan arındırılmış bölge (NSAB) ve bağlantısızlık statülerini 1990'ların hemen başından itibaren benimsemiş olan Moğolistan, Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesine İlişkin Anlaşma'ya (NPT) taraftır ve Nükleer Denemelerin Yasaklanması Anlaşması'nı (CTBT) ilk onaylayan ülkeler arasındadır.

Nüfus ve İstihdam

Moğolistan, 3,4 milyon nüfusu ile dünyanın en seyrek nüfusa (2,1 kişi/km²) sahip ülkesidir. Nüfusun yarıya yakını başkent Ulanbator'da yaşamaktadır. Moğolistan nüfusunun 2026 yılında 4 milyon kişi olacağı tahmin edilmektedir. Nüfus, dengeli bir dağılıma sahip olup kadınların toplam nüfusa oranı yaklaşık %50,8'dir.

Ülke genelinde okuryazarlık oranı %98 olup, yaklaşık 175 bin Moğolistan vatandaşı yurtdışında yaşamaktadır.

Moğolistan etnik olarak oldukça homojen bir ülkedir. Nüfusun yaklaşık %95'i Moğollardan oluşmakta, %5'lik Kazak asıllı Türk azınlık bulunmaktadır.

Moğolistan 1,3 milyon işgücüne sahiptir. Yeterli düzeyde istihdam yaratılamamasının temel nedenlerinden birisi, ülkede sanayi sektörünün gelişmemiş olmasıdır. İşsizlerin %55,7'si 35 yaşın altındadır ve işsizlerin %41,3'ü kadınlardan, %58,7'si erkeklerden oluşmaktadır.

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Moğolistan, Kuzey Yarımküre ılıman bölgesinde yer almaktadır. Okyanuslardan ayrılmış, ıslak rüzgarları engelleyen yüksek sıra dağlar ile çevrili, deniz seviyesinden ortalama 1 500 m yükseklikte yer alan Moğolistan, aşırı karasal iklime sahiptir. Kışları, soğuk ve uzun sürerken, yazları sıcak olmasına rağmen kısa sürmektedir. Kış, Kasım'dan Nisan ayı sonlarına, bahar ise Mayıs'tan Haziran'a kadar sürer. Mayıs ayında ortalama sıcaklık 6°C (43°F)'dir. Bu dönemde, genellikle bulutsuz ve açık gökyüzü ile birlikte rüzgârlı ve kuru hava hakimdir.

Moğolistan'ın yüzölçümü yaklaşık 1,6 milyon kilometrekare olup, ülke dağlar, ormanlar, bozkırlar ve yarı çöllerden oluşmaktadır. Sert kara iklimi diğer tarımsal faaliyetleri sınırlamaktadır. Su kıttır ve bitkilerin büyüme mevsimi 100 günü geçmemektedir. Toprak kalitesi otlakların %30'unu etkileyen çölleşmeden kötü bir şekilde etkilenmektedir.

Moğolistan'ın kalkınmasının lokomotifi madencilik sektörüdür. Moğolistan'ın taş kömürü, bakır, demir ve altın kaynağına dayalı gelişen maden sahaları, dünya rezervlerinin %16,8'ini oluşturmaktadır. Madencilik ve maden çıkarma sektörü Moğolistan'da GSYİH'nın %22'sini, doğrudan yabancı yatırımın %71'ini ve ihracatın %94'ünü oluşturmaktadır.

Moğolistan aynı zamanda bir hayvancılık ülkesidir. 2021 yıl sonunda hayvan stoku 67,3 milyon baş olmuştur. Moğolistan'daki hayvancılık endüstrisi, tarımsal üretimin yaklaşık %90'ını ve istihdamın %25'ini oluşturmaktadır. Toplam tarım alanının %81'i develerin, atların, sığırların, koyunların ve keçilerin beslendiği otlaklardan oluşmaktadır.

Moğolistan, rüzgâr ve güneş enerjisi bakımından elverişli bir ortama sahiptir. Ülkenin çoğu bölgesinde güneşli gün sayısı, 270 ila 300 gün arasındadır. Rüzgâr enerjisi için ise toplam ülke alanının %10'unun çok elverişli olduğu belirtilmektedir.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2020	2021	2022*	2023*	2024*	2025*	2026*	2027*
GSYİH (Cari Fiyatlar-milyar \$)	13,31	15,1	18,1	21,05	23,68	26,42	28,85	31,03
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar-%)	-4,6	1,4	2	7	6,5	6	5,5	5
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar-\$)	3 965	4 418	5 206	5 952	6 589	7 235	7 754	8 186
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	3,7	7,1	15,5	14,5	10,8	9	7,5	6,5
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-5,1	-13	0,2	-1,5	-5,9	-3,2	-3,7	-5
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	7	6,3	5,7	5,1	5	5	5	5

Kaynak: IMF

*: Tahmin

Moğolistan'ın ekonomisi, madencilik sektörüne ve en büyük ticari ortağı olan Çin'den gelecek kömür ve bakır cevheri talebine büyük ölçüde bağımlıdır.

Moğolistan'ın sanayisi ve tarım sektörü gelişmemiş olup üretim çok kısıtlıdır. Bu nedenle, ülkedeki tüketimin ekseriyeti ithalat ile karşılanmaktadır.

2021 yılında cari fiyatlara göre, 14 milyar dolar olacağı tahmin edilen GSYİH'nın 2022 yılında 16 milyar dolar olması beklenmektedir. 2021 yılı itibariyle 196 ülke arasında dünyanın 130. ekonomisidir.

2020 yılında %4,6 daralan ekonomi, 2021 yılında sabit fiyatlara göre %1,4, 2022 yılında ise %2 oranında büyüyeceği tahmin edilmektedir.

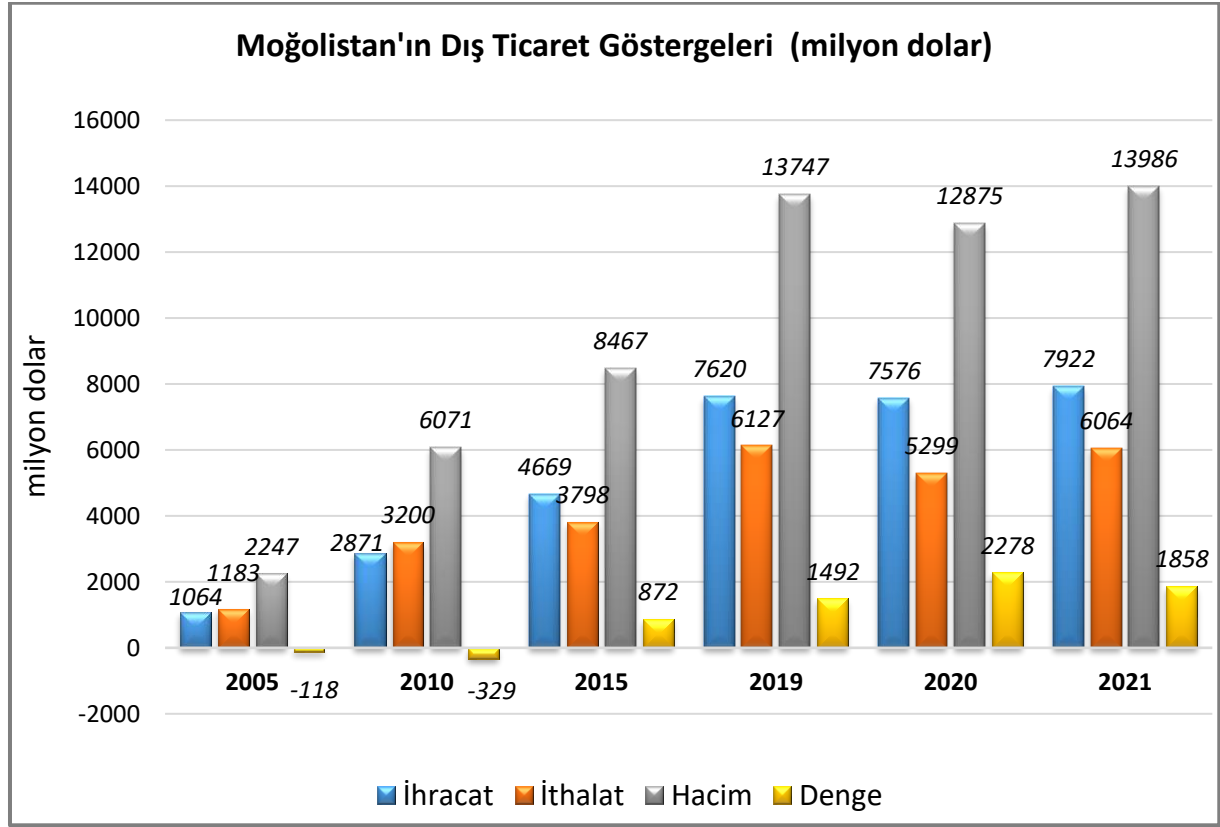
Çin'e yapılan ihracat, bu ülkenin katı "sıfır covid" politikası ve zayıf endüstriyel talep nedeniyle daha fazla kesintiyle karşı karşıya kaldığından, ekonomik büyüme 2022'de zayıf olacak ve pandemi sonrasında yükselen tüketici fiyatları ve zayıflayan hanehalkı finansmanı nedeniyle özel tüketimin büyümesinin yavaş olması beklenmektedir.

Moğolistan'ın dış ticareti, çoğu Rus bankaları tarafından finanse edildiğinden ve kolaylaştırıldığından, Rusya'ya yönelik uluslararası mali yaptırımlardan da olumsuz etkilenecektir.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Ülkenin Dış Ticareti

Kaynak: Trademap, Moğolistan Verileri

2021 yılında yaklaşık 8 milyar dolarlık ihracatla dünyada 99. sırada olan ülkenin ihracat yaptığı başlıca ülkeler; Çin, İsviçre, Rusya, İtalya ve Tayland'dır. Ülkenin ihracatında Türkiye %0,03 pay ile 16. sıradadır.

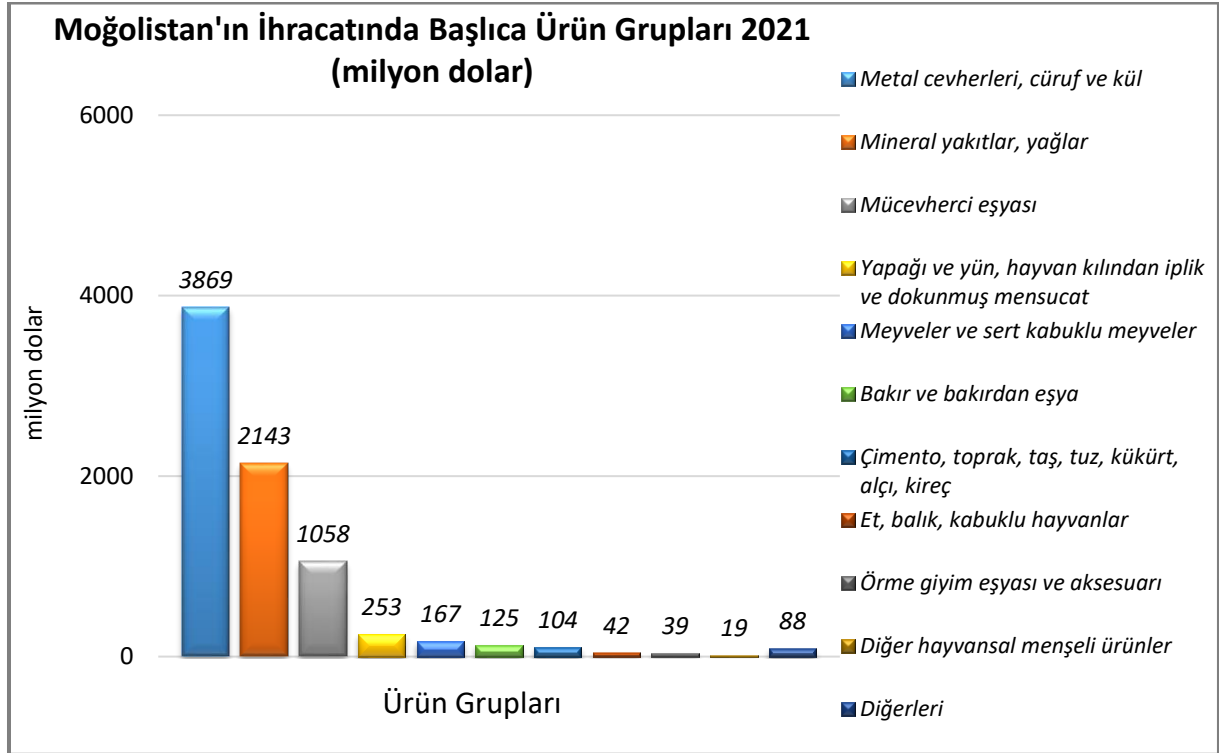
Ülkenin 2021 yılında ihraç ettiği başlıca ürünler: bakır cevherleri ve konsantreleri; taşkömürü, taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar; altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde); demir cevherleri ve konsantreleri ve ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)dür.

2021 yılında 6 milyar dolarlık ithalatla dünyada 125. sırada olan ülkenin ithalat yaptığı başlıca ülkeler Çin, Rusya, Japonya, G. Kore ve Almanya'dır. Ülkenin ithalatında Türkiye %1,1 pay ile 9. sıradadır.

2021 yılında ithal ettiği başlıca ürünler ise petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar; otomobiller, traktörler; römorklar ve yarı römorklar; hareket ettirici tertibatı bulunmayan diğer taşıtlar; bunların aksam ve parçaları ve eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlardır.

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

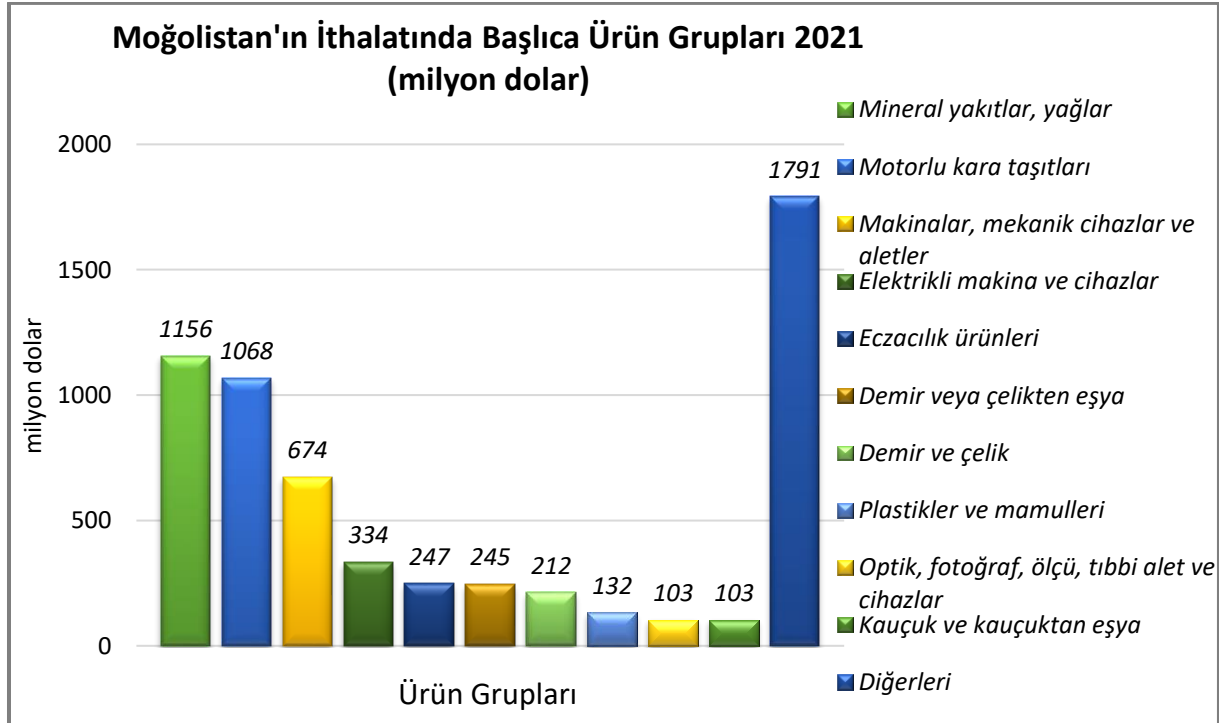
İhracat

Kaynak: Trademap, Moğolistan Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

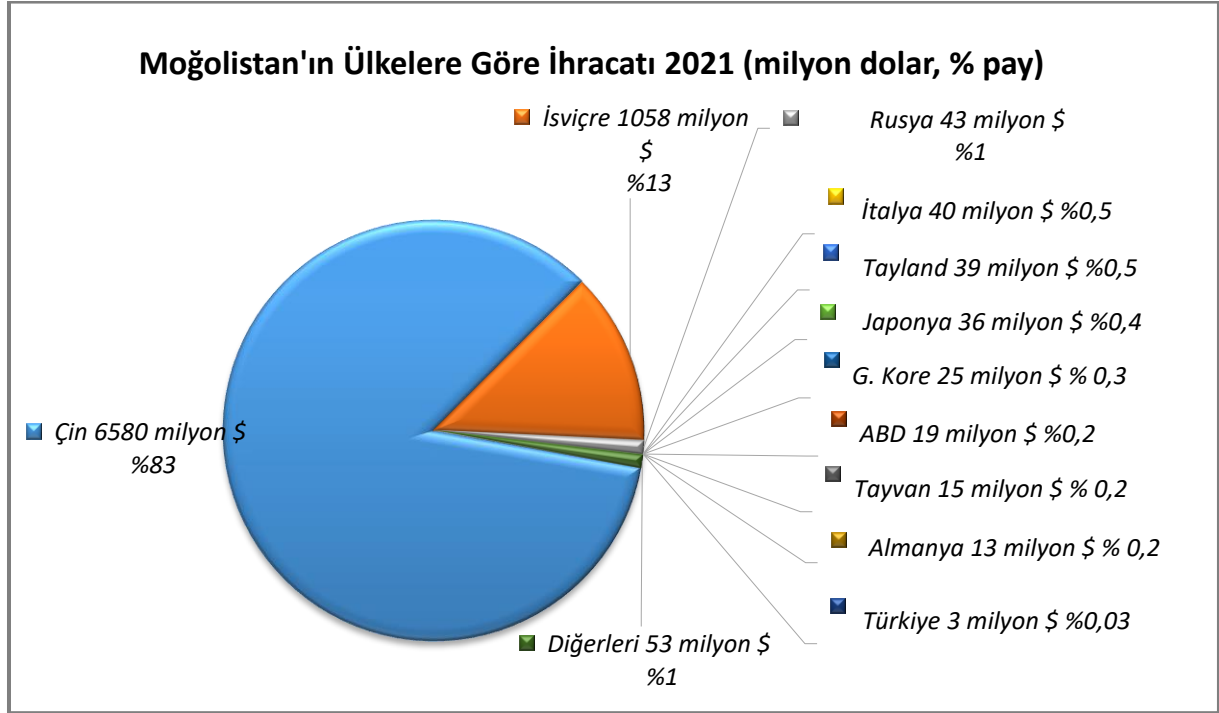

Kaynak: Trademap, Moğolistan Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

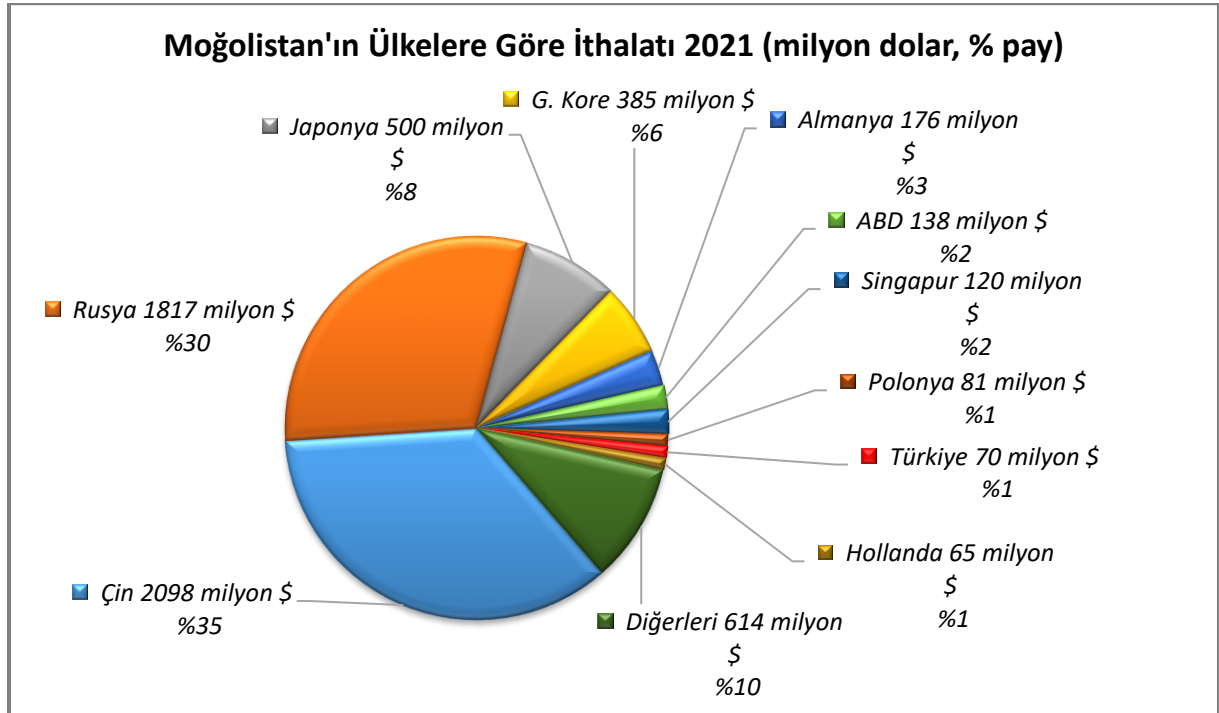
İhracat

Kaynak: Trademap, Moğolistan Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Kaynak: Trademap, Moğolistan Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Moğolistan, 2021 yılında yaklaşık 2,1 milyar dolar ile doğrudan yabancı yatırım çeken ülkeler arasında 67. sıradadır. Ülkenin toplam yabancı sermaye stoğu 26 milyar dolara ulaşmıştır.

Doğrudan Yabancı Yatırım İstatistikleri

	2020	2021	2022*	2023*
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım (milyon \$)	1 719,10	2 110,00	2 300,00	2 450,00
Ülke dışından gelen doğrudan yatırımın GSYİH ya oranı (%)	12,77	13,60	12,50	11,90
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	24 206,70	26 226,00	28 526,00	30 976,00
Ülke dışına giden doğrudan yatırım (milyon \$)	-25,90	-100,00	-35,00	-41,00
Ülke dışına yapılan doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	696,70	824,30	859,30	900,30

Kaynak: EIU

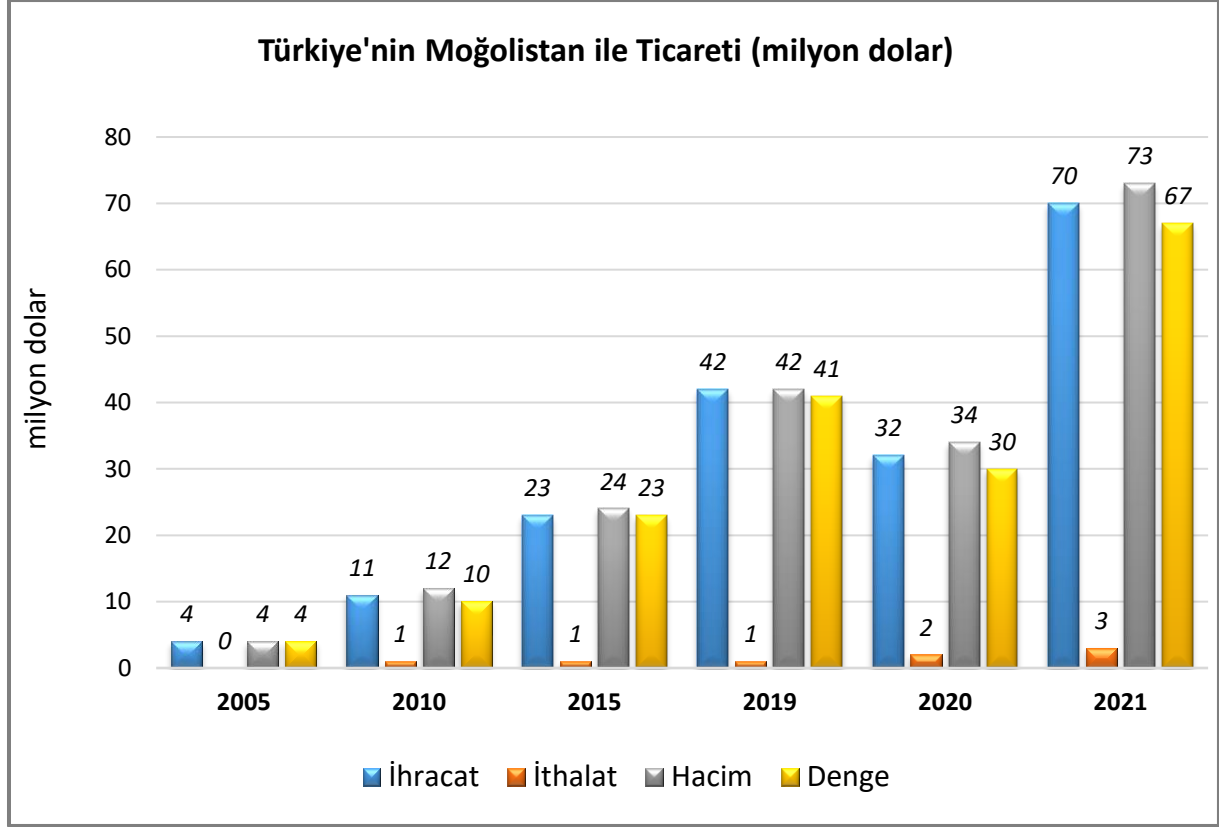
*: Tahmin

Moğolistan'ın taş kömürü, bakır, demir ve altın kaynağına dayalı gelişen madencilik endüstrisi çok uluslu şirketler tarafından işletilmektedir.

5. TÜRKİYE ile TİCARET

Genel Durum

Türkiye-Moğolistan Dış Ticareti

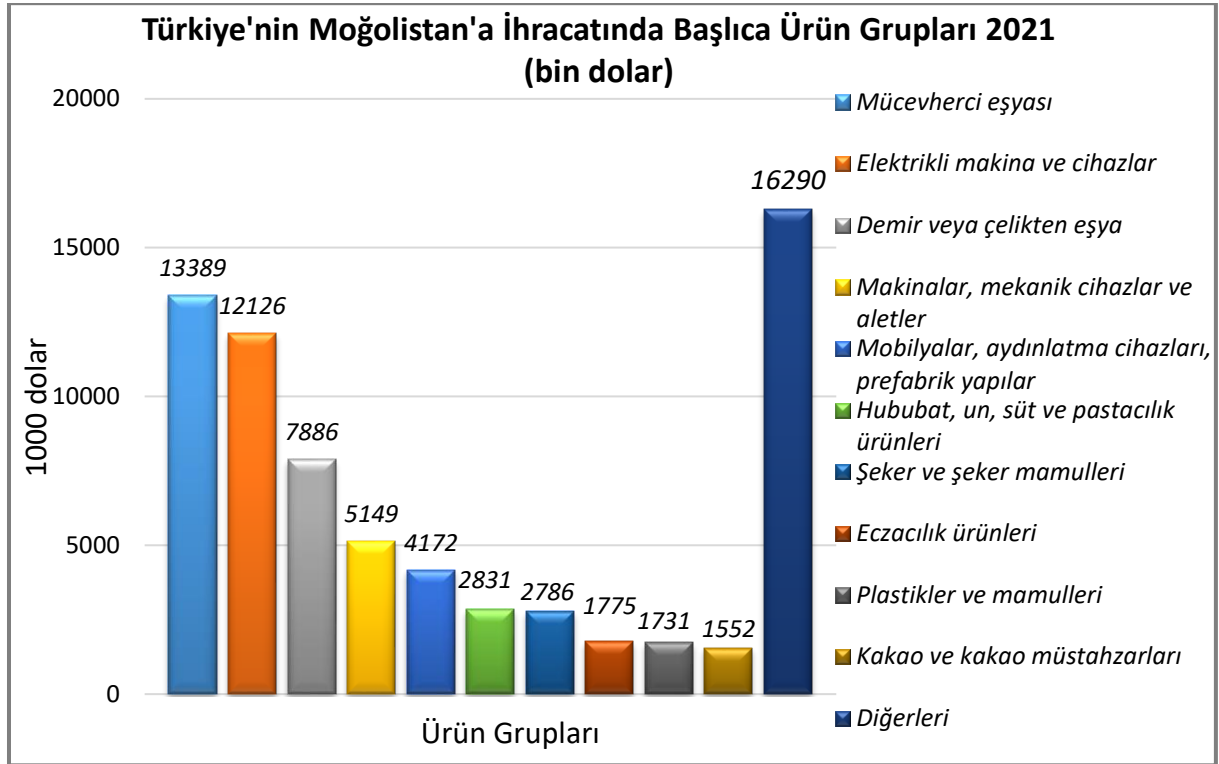
Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

2021 yılında ülkeye ihracatımız 70 milyon dolar olmuştur. İhraç ettiğimiz başlıca ürünler sırasıyla mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallere veya kıymetli metallerle kaplama metallere); elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar, ortam ısıtıcıları, saç ve el kurutucuları, ütüler, rezistanlar; demir veya çelikten elektriksiz merkezi ısıtmaya mahsus radyatör, motorlu hava püskürtücüler, bunların aksam-parçası; kakao içermeyen şeker mamulleri (beyaz çikolata dahil) ve tatlı bisküvi ve gofretlerdir.

2021 yılında ülkeden ithalatımız 3 milyon dolardır. Moğolistan'dan ithal ettiğimiz başlıca ürünler ise kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş); hayvan bağırsak, mesane ve midesi (taze, soğutulmuş, dondurulmuş, tuzlanmış, salamura, kurutulmuş veya tütülenmiş); hayvanların dabaklanmış veya crust (ara kurutulmuş) post ve derileri; kadınlar ve kız çocukları için manto, kaban, kolsuz ceket, pelerin, anorak (kayak ceketini dahil), rüzgarlık vb. ürünler ve kazak, süveter, hırka, yelek vb. örme eşyadır.

2021 yılında Moğolistan ile ticarete Türkiye'nin 67 milyon dolar dış ticaret fazlası verdiği gözlenmektedir.

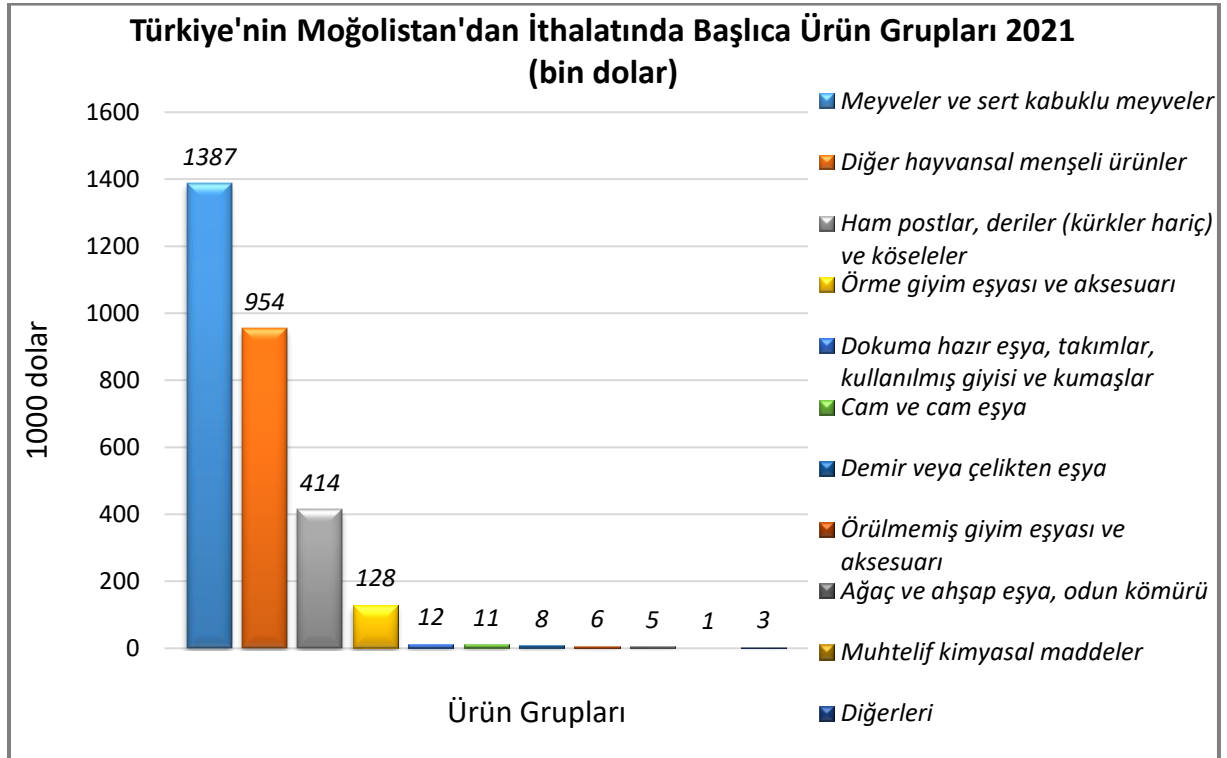
Türkiye'nin Moğolistan'a İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin Moğolistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

EKLER:***EK-1: Moğolistan'ın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2019	2020	2021	Pay (%, 2021)	Değişim (%, 2020- 2021)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			7 619 754	7 576 311	7 921 973	100	4,6
1.	2603	Bakır cevherleri ve konsantreleri	1 795 868	1 778 002	2 984 268	37,7	67,8
2.	2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	3 074 373	2 123 670	1 857 480	23,4	-12,5
3.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	418 394	1 787 652	1 054 401	13,3	-41
4.	2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	576 576	640 000	603 807	7,6	-5,7
5.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	366 666	150 853	269 235	3,4	78,5
6.	5102	İnce veya kaba hayvan kılları (kardesiz/taranmamış)	302 812	205 088	239 787	3	16,9
7.	0802	Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)	77	131	166 332	2,1	126871
8.	7403	Rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları (ham)	68 904	59 319	125 345	1,6	111,3
9.	2613	Molibden cevherleri ve konsantreleri	49 012	40 704	120 839	1,5	196,9
10.	2529	Feldispat, lösit, nefelin ve siyenit nefelin, florspat	205 258	156 323	103 914	1,3	-33,5
11.	2608	Çinko cevherleri ve konsantreleri	189 005	167 680	96 523	1,2	-42,4
12.	1602	Hazırlanmış veya konserve edilmiş et, sakatat veya kan	50 312	60 242	40 895	0,5	-32,1
13.	2607	Kurşun cevherleri ve konsantreleri	66 831	60 726	36 399	0,5	-40,1
14.	6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	18 251	14 089	25 771	0,3	82,9
15.	2616	Kıymetli metal cevherleri ve konsantreleri	1 823	130 375	19 969	0,3	-84,7

Kaynak: Trademap, Moğolistan Verileri

EK-2: Moğolistan'ın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2019	2020	2021	Pay (%, 2021)	Değişim (%, 2020- 2021)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			6 127 356	5 298 771	6 063 781	100	14,4
1.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	1 165 776	816 864	974 814	16,1	19,3
2.	8703	Otomobiller	418 739	297 316	412 850	6,8	38,9
3.	8701	Traktörler	9 507	3 805	198 263	3,3	5110,6
4.	8716	Römorklar ve yarı römorklar; hareket ettirici tertibatı bulunmayan diğer taşıtlar, bunların aksam ve parçaları	36 306	102 748	171 517	2,8	66,9
5.	8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	421 145	269 018	161 594	2,7	-39,9
6.	2716	Elektrik enerjisi	144 446	141 668	151 600	2,5	7
7.	7214	İnşaat demiri	113 238	103 995	143 720	2,4	38,2
8.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	85 110	89 897	121 958	2	35,7
9.	3002	İnsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	17 701	22 034	117 314	1,9	432,4
10.	8429	Buldozerler, greyderler, toprak tesviye makinaları, skreyperler, mekanik küreyiciler, ekskavatörler, yol silindirleri vb	186 151	125 938	97 316	1,6	-22,7
11.	8474	Toprak, taş, metal cevheri vb. ayıklama, eleme, tasnif, ayırma, yıkama, kırma, öğütme, yoğurma, kalıplama vb. Makinaları	60 596	56 912	87 901	1,4	54,5
12.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	94 848	93 956	71 118	1,2	-24,3
13.	4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	80 292	60 508	64 316	1,1	6,3
14.	1806	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	51 728	48 147	64 161	1,1	33,3
15.	7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	78 833	59 052	59 732	1	1,2

Kaynak: Trademap, Moğolistan Verileri

EK-3: Moğolistan'ın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2019	2020	2021	Pay (% 2021)	Değişim (% 2020-2021)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		7 619 754	7 576 311	7 921 973	100	29,2
1.	Çin	6 266 588	5 009 483	6 579 937	83,1	31,3
2.	İsviçre	626 650	905 009	1 057 775	13,4	16,9
3.	Rusya	33 603	38 339	43 086	0,5	12,4
4.	İtalya	52 114	28 437	39 507	0,5	38,9
5.	Tayland	53 501	26 275	38 916	0,5	48,1
6.	Japonya	22 434	14 538	35 575	0,4	144,7
7.	G. Kore	32 596	20 535	24 949	0,3	21,5
8.	ABD	24 904	11 832	18 839	0,2	59,2
9.	Tayvan	24 480	18 834	14 818	0,2	-21,3
10.	Almanya	19 738	15 884	13 029	0,2	- 18
11.	İngiltere	10 576	7 626	8 625	0,1	13,1
12.	Fransa	5 672	4 444	7 460	0,1	67,9
13.	Belçika	541	437	7 195	0,1	1546,5
14.	Avusturya	6 804	3 293	7 073	0,1	114,8
15.	Singapur	556	1 327	4 243	0,1	219,7
...
16.	Türkiye	594	2 107	2 933		39,2

Kaynak: Trademap, Moğolistan Verileri

EK-4: Moğolistan'ın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2019	2020	2021	Pay (% 2021)	Değişim (% 2020-2021)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		6 127 356	5 298 771	6 063 781	100	29,8
1.	Çin	1 830 214	1 617 155	2 098 052	34,6	29,7
2.	Rusya	1 734 610	1 384 752	1 817 468	30	31,2
3.	Japonya	583 197	340 778	499 870	8,2	46,7
4.	G. Kore	291 106	271 143	384 986	6,3	42
5.	Almanya	166 386	179 404	175 532	2,9	-2,2
6.	ABD	192 845	117 731	137 926	2,3	17,2
7.	Singapur	94 338	86 029	119 761	2	39,2
8.	Polonya	54 459	52 851	81 399	1,3	54
9.	Türkiye	41 645	31 827	69 687	1,1	119
10.	Hollanda	45 332	43 766	64 797	1,1	48,1
11.	İtalya	54 236	30 819	44 771	0,7	45,3
12.	İngiltere	23 315	20 101	37 976	0,6	88,9
13.	Fransa	23 135	18 784	37 291	0,6	98,5
14.	Malezya	27 179	24 788	34 414	0,6	38,8
15.	Belçika	11 180	13 467	30 014	0,5	122,9

Kaynak: Trademap, Moğolistan Verileri

Ek-5: Türkiye'nin Moğolistan'a İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2019	2020	2021	Pay (% 2021)	Değişim (% 2020-2021)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			41 645	31 827	69 687	100	119
1.	7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallere veya kıymetli metallerle kaplama metallere)	5 733	1 525	13 113	18,8	759,9
2.	8516	Elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar, ortam ısıtıcıları, saç ve el kurutucuları, ütüler, rezistanlar	5 585	4 203	10 947	15,7	160,5
3.	7322	Demir veya çelikten elektriksiz merkezi ısıtmaya mahsus radyatör, motorlu hava püskürtücüler, bunların aksam-parçası	4 651	4 288	5 947	8,5	38,7
4.	1704	Kakao içermeyen şeker mamulleri (beyaz çikolata dahil)	2 431	1 900	2 778	4	46,2
5.	1905	Tatlı Bisküvi ve Gofretler	2 046	1 652	2 762	4	67,2
6.	9401	Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	812	1 079	2 057	3	90,6
7.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	927	1 007	1 705	2,4	69,3
8.	1806	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	1 418	850	1 478	2,1	73,9
9.	9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	785	629	1 311	1,9	108,4
10.	7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	116	123	953	1,4	674,8
11.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	325	321	942	1,4	193,5
12.	3402	Yıkama, temizleme müstahzarları (sabunlar hariç)	260	836	939	1,3	12,3
13.	9619	Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya	348	1 084	716	1	-33,9
14.	4818	Tuvalet kağıtları, kağıt havlu, mendil, kumaş, masa örtüsü, kağıt mendiller vb.	646	559	674	1	20,6
15.	8302	Adi metallere donanım, tertibat vb. eşya (mobilya, kapı, pencere, bavul, askılık vb. için)	334	176	672	1	281,8

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

Ek-6: Türkiye'nin Moğolistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2019	2020	2021	Pay (% 2021)	Değişim (% 2020-2021)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			594	2 107	2 933	100	39,2
1.	0802	Kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)	0	0	1 387	47,3	0
2.	0504	Hayvan bağırsak, mesane ve midesi (taze, soğutulmuş, dondurulmuş, tuzlanmış, salamura, kurutulmuş veya tütülenmiş)	0	122	954	32,5	682
3.	4106	Diğer hayvanların dabaklanmış veya crust (ara kurutmalı) post ve derileri	295	472	414	14,1	-12,3
4.	6102	Kadınlar ve kız çocukları için manto, kaban, kolsuz ceket, pelerin, anorak vb.	19	18	79	2,7	338,9
5.	6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	31	45	25	0,9	-44,4
6.	6105	Erkekler ve erkek çocuklar için gömlekler (örme)	0	0	16	0,5	0
7.	6302	Yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet ve mutfak bezleri	0	0	12	0,4	0
8.	7005	Float cam ve yüzeyi taşlanmış veya parlatılmış cam (plakalar halinde)	0	0	10	0,3	0
9.	6106	Kadınlar ve kız çocuklar için bluzlar, gömlekler, gömlek - bluzlar (örme)	0	0	6	0,2	0
10.	4411	Ağaçtan veya diğer odunsu maddelerden lif levhalar	0	0	5	0,2	0
11.	6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.	0	0	4	0,1	0
12.	7322	Demir veya çelikten elektriksiz merkezi ısıtmaya mahsus radyatör, motorlu hava püskürtücüler, bunların aksam-parçası	0	0	4	0,1	0
13.	7323	Demir veya çelikten sofralar, mutfak veya diğer ev işlerinde kullanılan eşya ve aksesuarlar, yün, sünger vb.	0	0	4	0,1	0
14.	6109	Tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	14	4	2	0,1	-50
15.	6203	Erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort	0	0	2	0,1	0

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri